

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 2. ANULU XVI.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl v. a.

Inseratele se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Telegrafulu ese de done ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditur'a foiei pe afara la c. r. posto, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu pnumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 7/19 Ianuaru 1868.

Nr. 47—1868.

Publicatiune

Dupa tenorea emisului alu prea maritalui ministeriu de aperarea patriei reg. ung. din 27 Dec. 1867 sub nr. 20414 edata rebonificarea prin erariulu militare prestanda datatoriulu de cuartiru pentru unu prandiu din 3/4 pontu de carne de vita, statatoriu datu unu fecioru soldatu dela serginte in josu, in transitulu seu — s'au fipsatu — in contielegere cu ministeriulu de resbelu c. r. pentru Transilvani'a pre anulu 1868 cu 8 5/10 adeca cu optu 5/10 parti cruceri. —

Ce prin acest'a se aduce la cunoscenti'a publica. Clusiu in 3 Ianuaru 1868.

Dela Govern. reg. transilvanu.

Prejudetiulu.

In Greci'a cea vechia se introdusese o lege numita ostracismu, prin carea unu cetatianu culpabilu se esila afara din patria, dupa ce ceilalti cetatieni si dau voturile loru inscrise pre cate unu herbu (*δωρακον*). Se intempla de insusi creatoriulu acestei legi, unu omu forte probu, fu judecatu mai antaiu prin acestu votu. Si pentru-ce tocma densulu, mai vertosu deca era omu de omenia si binefacatoriu statului seu? Pentruca inimicii isbutira alu innegri inaintea poporuluice parte nici lu cunoscea, precum a marturisit'o unulu din acei ce iscria tocma numele prehêrbu, dicendu, *ca nu cunosce* pre osenditu de locu, dara fiendu ca tota lumea e contra lui asiá si da si elu votulu cá lumea.

Asiá putemu noi dice ca se intempla pré adese cu ideile tempului nostru, fia acele politice, fia ori de ce alta natura. Deca incepe cine-va a le lauda sa pornescu cu totii spre lauda, deca incepe a le huli sa pornescu spre hula si asiá mai departe.

Candu s'a aflatu cate unu barbatu, carele au petrunsu in afacerile lumei mai departe, apoi s'au pusu cu tota puterea energiei sele, carea condusa de puterea moralitatiei sele tinea numai cátra bine. In atare casu binele avea sa se lupte cu nescienti'a ómeniloru si nu de putine ori, barbati mari a trebuitu sa dovedesca prin caderea loru, seu prin mórtela loru, ca scopulu loru a fostu bunu si ca acestu scopu a avutu de tinta binele comunu.

Multimea a fostu mai in tote tempurile putinu judecatoria. Ea a facutu de multe ori aceea ce convenea cercului ei tiermuru si neprevediatoriu si de acolo a urmatu de pre binefacatorii ei iau esilatu prin ostracismu, ia osenditu la inchisori si la mórtela.

Astadi traimu in o lume mai deschisa. Inlesnirea comunicatiunei a datu mai multor'a o judecata independenta si de aceea urmarea este, cá prevederea sa fia mai generala, atatu a bunetátiloru, cátu si a releloru. Esperinti'a ne arata, ca popórele adi si facu intrebuintiare de emanciparea acest'a a loru, pentruca autoritatile personale adi se delatura si in loculu loru, in tierile luminate, au pasitu autoritatea morala, l e g a l i t a t e a s i d r e p t u l u.

Este dara o conditiune neaperata pentru unu poporu, carele vrea sa treca de luminatu cá sa scie pretiui acesta autoritate morala, fara de care nu póte fi cine-va cetatianu adeveratu si fara de care e cine-vaséu unu servu alu nesciintiei séu alu unei patimi, prin urmare unu ruinatoriu alu intereselor proprii, precum si alu intereselor comune.

Cá se póta inse unu poporu corespunde la conditiunea amintita trebuie crescutu de asiá. Elu sa fia in adeveru inaltiatu prin educatiune la inal-

timea de unde sa póta privi referintiele sociale ale omenimei; cáci altmintrea devine unilateralu si judeca lucrurile, adeca si da parerea despre unu lucru pána nu-lu pricepe si nu-lu cunósce.

In impregiurárele nóstre, candu actiunile se succedu asiá de tare un'a pre alt'a e greu, ce e dreptu, de a se puté tiné omulu neintreruptu la inaltimea de unde sa póta predomni situatiunea intréga, si asiá lesne vine in dilem'a fatala de a se supune cu voi'a in mán'a unei autoritáti personale séu de a se legá orbisiu de o atare autoritate si a renuciá de vointi'a propria séu mai chiaru disu, a fi cu totulu nepasatoriu de ce se intempla in lume. Din dilem'a acest'a potu esi lesne, séu nu e de lipsa a intrá neci decátu intr'ens'a, candu cetatienii se voru supune autoritátiei morale si voru cautá deca corespunde recerintieloru de cari e legatu interesulu loru celu mai vitalu.

Venindu la concretu, trebuie sa cantámu deca autoritate'ánóstra morala ne póte garantá esistinti'a nóstra politica sociala si nationala.

Spre a face acest'a cu succesu trebne insa sa cantámu inapoi si sa aflámu ca fostau stárele lucrurilor de pána aci garantia destala de esistinti'a nóstra politica, sociala si nationala; cari au fostu amenintiárele si cari bunetátile trecutulu pentru dens'a; cum e de a se delaturá pericolulu amenitiatoriu, fára de a casioná conturbári séu chiaru resturnári politice in ordinea statului s. a. m. d.?

Cine le considera tote aceste si alte de felulu acest'a, acela se va legá cu judecat'a si cu sciinti'a de sine de o autoritate pre carea o pricepe, si cárei i urméza din convingere adeverata; cine trece inse preste astfelu de lucruri cu vederea, lucrú fára de judecata, séu deca se arunca in o actiune, atunci o face cu prejudetiulu actiunei, pre carea o socotesce de buna, pána candu inca nu o cunósce, si respinge ce este afara de actiunea in a cárei bratie s'a aruncatu, cu prejudetiulu, ca acele suntú si trebue sa fia rele.

Eveneminte politice.

S a b i u 6 Ianuaru.

In stáng'a dietei din Pest'a s'a intemplatú o scissiune asiá incátu acum stáng'a are centrulu ei representata in diuariulu nou esitu „Hazánk“. Motivele se espunu in numerulu primu cam asiá: Stáng'a nu vrea sa ia parte in delegatiuni din cauza ca drépt'a nu a vrutu sa primésca membri din stáng'a in delegatiune. Stáng'a nu voiá cá acei ce voru intrá in delegatiune sa se desfaca de partid'a loru séu sa depuna mandatulu. La acest'a insa suntú constrinsi deputatii, cari se abtinu dela delegatiune, conformu art. 11 din 1867. Dara de alta parte nu e cu cale cá drépt'a sa scóta in unu modu asiá de usioru unu numeru de deputati din stáng'a, afara din dieta. E si aceea cunoscutu, ca gresiel'a unei institutiuni nu se vede asiá curendu, deca la facearea ei lucra numai barbati de acei'a cari au o predilectiune pentru dens'a. Problem'a stángei e aceea de a priveghiá, cá ceea ce e spre stricaciunea tierrei sa nu devina lege, iera deca devine sa caute, cá stricaciunea pentru patria sa fia cátu se póte de neinsemnata si legi de felulu acest'a sa se modifice. Cea dintáiu problema a si implinit'o stáng'a cu onóre, acum e tempulu de a implini si pre a dóu'a. Cá si cei dela „Hon“, potu dice si cei dela „Hazánk“ ca remanemu totu acei'a cari amu fostu si mai inainte, partinitori ai restaurárii perfectei neaternári a Ungariei si contrari pronunciatu a tuturoru principiiloru cardinale opuse acestoru momnte. Stáng'a asiá dara nu s'a facutu necredinciósa programei sele. Deosebirea intre partid'a „Hazánk“ si „Hon“ stá intr'aceea, ca cea dintáiu e convinsa, ca nu e destulu numai cu negatiunea, ci

trebuie sa mérga si in delegatiune sa continue lupt'a si acolo, ce Hon nu voiesce. Deca cum-va a fostu bine cá din acesta cauza sa se faca scissiune judece publiculu. Se apara contra parerei ca procederea acest'a aru fi o fusiune cu drépt'a. Speréza ca cátu mai curendu se va puté reintalni cu fractiunea ceealalta (Hon) in afacerile cele mai momentóse.

Adunarea din 19 a delegatiuniloru e numai o formalitate, pentruca siedintiele cele adeverate se voru incepe numai in 20 Ianuaru.

Se vorbesce despre retragerea ministrului imperialu de resbelu Baronulu Iohn. Caus'a retrégerei sele o afla in statorirea bugetului militarú de 61 milióne, cu care suma Ld.MC. de Iohn nu crede ca se va ajunge.

Situatiunea in afara ia unu caracteru totu mai pacinicu. Deca se va adeveri scirea anuntiata prin telegrafu, ca Br. Werther ambasadorulu prussianu din Vien'a se va chiamá de regimulu seu dela postulu ce-lu ocupa, atunci acest'a aru fi cu o simptome de pace mai multu. Se vorbea despre venirea Bar. Magnus, fostu ambasadoru prussianu la curtea din Messicu. Scopulu venirii acestui'a la Vien'a e in prim'a linia asistarea la celebrarea solenitátiei funebreale a immortentárii remasitielorlu lui Massimilianu; se póte inse cá sa remana in loculu rechiamatului Bar. Werther.

„Weser. Zeitung“ vorbindu despre situatiune dice: Nu trebuie nitatu ca in momentul candu o diferentia mai seriósa nu mai exista între Franci'a si Itali'a, Russi'a nu are lipsa de admonitiuni din partea prussianá spre a mai amaná planurile ei (Russiei) in Orientu. Raporturile contelui d. Goltz asup'ra pusetiunei ce o ia Franci'a acum nu mai lasa neci o indoiéla asup'ra intensivitatiei cuvintelorlu lui Napoleonu dela 31 Decembre si in cercuri diplomatice privescu situatiunea absolutu pacinica. Mai departe voru unii a face observarea ca diplomatii francesi nu mai apera cu caldur'a de mai nainte ide'a de conferintia, asiá incátu acum e indoiéla si despre o conferintia preliminará; afacerea acest'a va adormi in fine cu totulu.

Si „Globe“ privesce situatiunea cu ochi mai blandi si dice ca dupa unele espectoratiuni ale lui Bismark, Prussi'a nu va merge orbisiu cu Russi'a, ci deca va vedé ca cest'a vrea sa folosésca cestiunea orientala pentru incurcaturi, atunci se va alaturá lángea puterile apusene.

La balulu Tuilieriloru in Parisu era vorb'a de o epistola a Imperatului cátra senatorulu Larabit. Acestu senatoru, la ocasiunea desvelirei unui monumentu alu Maresialului Davoust in Auxerre (in aceeași cetate, in care Imperatulu a afurisitu tratatele dela 1815), a rostitu o cuventare o, despre carea vorbitoriu lu insusi se esprima in o epistola cátra Maresialu Canrobert in urmatórele:

Amu comunicatu acum Maiestátiei Sele ca voiú rosti o cuventare in Auxerre, spre a defaimá pre acest'a ce ceru pace candu trebue sa tragi sabi'a.

Respunsulu Imperatului la acesta epistola suna: Palatulu Saint Cloud 2 Decembre 1867.

Iubite domnule Larabit! Amu cetitu cu mare interesu cuventarea dtale rostita in Auxerre la ocasiunea consacrárei monumentului Maresialului Davoust. Limbagiuulu dtale respira patriotismulu celu mai sublimu. Nu sum frapatu cáci reaslu simtiemintele cele mai nobile in cuvintele dtale, de cari simtieminte esti da insufletitu pentru Franci'a si pentru famili'a mea. Primescu dimpreuna cu multiamit'a si salutarile mele asigurarea de simtiemintele mele.

Napoleonu.

Diet'a Ungariei in articolul de lege XII din 1867 despre afacerile comune si administrarea acestor a a statoritu ca tota dispusetiunile acestei legi voru intrá numai atunci in valóre, deca si in cealalta parte a imperiului se va introduce regimul parlamentar. Acum dupa ce s'a asediatu ministeriu responsabilu si dincolo de Lait'a dâmu privilegiu celitoru nostri a cunósce si legea fundamentala de statu pentru tierile transilaitane.

Legea fundamentale de statu din 21 Decembrie 1867.

despre drepturile generali ale cetatienilor, pentru regatele si tierile reprezentate in senatul imperialu.

(Cu validitate pentru Boemi'a, Dalmati'a, Galiti'a, si Lodomeri'a cu Cracovi'a, Austri'a superiöra si inferiöra, Salisburgu, Stiria, Carinti'a, Bucovina, Moravi'a, Silesi'a, Tirolu, Foralberg, Istria, Goriti'a si Gradisca si pentru cetatea Triestu cu teritoriulu ei.)

Cu consensulu ambeloru camere a senatului imperiale emitu urmatorea lege fundamentale de statu referitoria la drepturile generale ale cetatienilor de statu, si decretediü precum urméza:

Articolulu I. Esista unu dreptu general de statu austriacu cetatienescu pentru toti individii, cari se tinu de regatele si tierile reprezentate in senatul imperialu.

Legea detiermuresce, ca sub ce conditiuni se castiga, eserce si perde acestu dreptu de cetatienu austriacu.

Art. II. Toti cetatienii de statu suntu asemenea inaintea legi.

Art. III. Deregatoriile publice suntu amisivere pentru toti cetatienii de statu. In privati'a strainiloru intrára in acele (deregatoriile publice) depinde dela castigare dreptulu de cetatienu austriacu.

Art. IV. Mutarea libera a persoanei si a averei in launtrulu teritoriului statului nu este supusa la nici unu felu de restringere.

Tuturoru cetatieniloru de statu, cari locuiescu in ore care-va comuna si in aceea platescu contributiune dupa realitatea — castigulu seu venitulu lor, li compete dreptulu de alegere activu si pasivu in ceea ce privesce reprezentatiunea comunale sub acelesi conditiuni, ca si celoru ce apartinu la comuna.

Libertatea emigratiunei este din partea statului restrinsa numai prin obligatiunea de apărarea statului (inolare la öste).

Tacse de emigrare, numai in casu de aplicarea reciprocitatiiei, este ieriatu a stringe.

Art. V. Proprietatea este neviolabila. Instrai-

navea in contr'a vointiei proprietariului póte ave locu numai in casurile si modulu otaritu prin lege.

Art. VI. Fia-care cetatienu de statu i-si póte alege loculu seu de petrecere si de locuintia (domiciliulu) pre ori si care parte a teritoriului statului, póte castiga ori-ce felu de realitati (imobili) si a dispune liberu de ele, precum si a eserce ori-ce felu de professiune sub conditiunile permise de lege.

Relativu la man'a mórtia (p. es. averile bisericesci) restringerea dreptului de a castiga realitati si a dispune de ele se concede, pre calea legi, din respectulu binelui publicu.

Art. VII. Incéta pentru totu deun'a ori-ce relatii de supunere si obagia (iobagia).

Ori-ce datorintia seu prestatiune (robota) ce apesá realitatiile prin unu titlu de proprietate impartita (divisa proprietas), se póte rescumperá, si in viitoriu nu va fi iertatu a se insarciná nici unu felu de realitate prin astfelu de prestatiuni nerescumperavere.

Art. VIII. Libertatea persoanei este garantata. Legea dela 27. Oct. 1862 (nr. 87 bul. imp.), ce esista pentru scutirea libertatiiei personali se dechiara prin acest'a de integritoria a acestei legi fundamentale de statu.

Fia-care arestare nelegale, ordinata seu prelungita deobliga pre statu la despagubirea violatului.

Art. IX. Dreptulu domesticu este neviolabilu. Legea dela 27 Oct. 1862. (nr. 28 bul. imp.) ce esista pentru esecutarea dreptului domesticu se dechiara prin acest'a de departe integritoria a acestei legi fundamentale de statu.

Art. X. Secretulu epistoleloru nu este iertatu a fi violatu, si secestrarea epistoleloru — afara de casulu arestareii seu a cercetarei de casa legali — se permite numai in casu de rebelu seu pre bazea unui mandatu judecatorescu conformu legiloru sustatorie.

Art. XI. Fia-care persona are dreptu de a petitiuna.

Petitiuni sub nume colectivu potu sa pureda numai dela corporatiuni si reuniuni recunoscute prin lege.

Art. XII. Cetatienii austriaci au dreptu de a se aduna si a forma reuniuni. Esercerea acestoru drepturi se va regulá prin legi anumite.

Art. XIII. Fia-care individu are dreptu de a-si esprime opiniunea sea liberu cu vorb'a, in scrisu, prin prese seu prin zugravaturi simbolice intre marginile legali.

Pres'a nu se póte supune la censura nici a se margini prin sistem'a de concessiune. Tipariturile (carti tiparite, foi si a.) ce aparu in patria nu se potu secestrá seu confiscá la posta pre calea administratiunei.

Art. XIV. Libertatea perfecta a credintiei si a consciintiei este garantata pentru fia-care individu.

Folosirea drepturiloru cetatienesci si politice este nedependinta de confessiunea religinaria; insa datorintiele cetatienesci nu potu suferi nici o scadere prin religione.

Nimene nu póte fi silitu a lua parte la ce-va actu seu festivitate bisericésca, incátu nu este sub potestatea altui'a, care e indreptatitu la acest'a prin lege.

Art. XVI. Celoru cari marturisescu o religione nerecunoscuta de lege, li este permisu esercearea religiei in casa, incátu acea nu e in contr'a dreptului si nu vatema moralitatea.

Art. XVII. Sciinti'a si invetiarea ei este libera.

A fundá institute de invetiamentu si crescere si a dá instructiune in acele este indreptatitu fia-care cetatienu, care dovedesce pre cale legale ca este capace pentru atare lucru.

Instructiunea de casa nu este supusa la astfelu de restringere.

Despre instruarea religiei in scóle are de a se ingrigi biseric'a seu corporatiunea religioasa respectiva.

Statulu i compete suprém'a ocármuire si inspectiune preste tota afacerea de instructiune si crescere.

Art. XVIII. Fia-cine este liberu de a-si alege cariera sea propria si a se perfectiona liberu in aceea, ce voiesce.

Art. XIX. Tote rasele (semintiele) de popore din statu suntu egalu indreptatite, si fia-care rasa de poporu are dreptu neviolabilu la apărarea si ingrigirea nationalitatiiei si a limbei sele proprie.

Statulu recunósce egal'a indreptatire a tuturoru limbelorü — ce se usuaza in ore care-va tiéra — in scóla, in oficiu, si in viet'a publica.

In acele tieri in cari locuiescu mei multe rase de popore institutele publice de invetiamentu trebuie organizate astfelu, incátu fia-care din aceste rase de popore sa capete mijloce recerute pentru a se pute cultivá in limb'a sea propria fara aplicarea si-lei la invetiarea unei a dou'a limbe din tiéra.

Art. XX. Despre admissibilitatea suspenderei provisorie si locali a drepturiloru ceprinse in art. VIII, IX, X, XII si XIII prin puterea guvernului responsabilu, se va decide prin o lege anumita.

Vien'a 21 Dec. 1867. „Conc. A“

S a b i i u 5 Ianuariu (univ. nat) Universitatea nationala a tinutu in 10 Ianuariu cea dintaiu siedin ia, in carea a salutatu Comitele pre deputati si in carea mai departe se pune pre 15 Ianuariu in la ordinea dilei uno proiectu alu unei comissi-

FOISIÖRA.

Petra lui Osmanu.

Novela.

(„Convorbiri literarie“)

I.
(Urmare).

— Nu-ti spunu eu ca cu mintea ta n'ai sa precepi neci odata nemicu? Ti-arü fi placutu póte sa se uite numai decátu la tine, sa-ti zimbésca in fatia, ea care n'are ochi sa vadia decátu pe Michaiu? Firesce ca are o grija in spate, si mare inea: grija maritatului. Tóte fetele o pórtia dela verst'a de optu spre-diece ani inainte; da ean sa le vedi a dou'a di dupa cununiu cum le ridu ochii in capu ca nesce gheocel. He! He! Nu mi e antái'a óra candu vedu mirese smerite cu nasu 'n pamentu; decátu smereni'a ast'a tine numai pána...

— Taceti din gura! — striga unu betránu dealatorea si faceti locu sa trecá logodnicii!

In acelu minutu treceau prin mijloculu grupeloru Michaiu si Irin'a, tinendu-se de mána. Cemoni'a logodnei erá seversiá. Tóta lumea se scula inaintea lorü, ca sa-i feliciteze. Michaiu pasia mandru si dreptu ca unu bradu; in ochii sei stralucea bucuri'a, ear Irin'a mergea leganandu-se cá si cum n'aru fi avutu destula putere de a se ti-

né pe picioare. Fati'a ei erá palida si la fia-care pasu, ea se uita inderaptu cu o nespusa nelinisce rezamandu-se din ce in ce mai tare pe bratiulu lui Michaiu. In ochii ei arü fi potutu ceti cine-va doue simlimente diferite, luptandu-se cu putere: amoralu si o grozava frica. Cea mai mare parte din lumea care erá adunata acolo, nu lua sem'a la acésta schimbare pe fati'a Irinei si acei putini care vedinse ce-va, atribuirá negresitu colórea ei palida, emotiunei ce a trebuitu sa aiba in momentulü logodnei.

Unu bunu observatoru insa, ara fi zaritu totu atuncé o figura aramie cu doi ochi mici in capu, alunecandu-se cá o sisparla prin multime si inaintandu spre Irin'a, cu pasi neveduti cá si spiritulu celu reu. Numai Ioann observá acestu incidentu.

— Luat'ai tu sen'a la ce-va?, dise elu lui Tóderu, tragendu-lu de manec'a camosiei.

— La ce?

— N'ai vediutu tu pe Osmanu Turculu, viindu cá o naprasna intre noi?

— Ei si-apoi?

— Indata cum l'amu zaritu amu si vediutu pe Irin'a, ingalbinindu-se cá cer'a pe obrazu. Este ce-va la mijlocu!

— Nu cum-va credi tu ca Irin'a e amarezata de densulu? Ti-a trece póte si ast'a prin capu?

— Nu! Da credu ca Turculu o urmaresce mereu. Ea lu scie cátu e de aprigu si de aceea se teme de densulu. N'o vedi cum tremura? Parca are unu sierpe dinapoea ei.

— Multe mai vedi tu, Ioanne! Me temu ca de multe ce vedi sa n'ajungi a orbi. Cum socotesci tu ca Turculu i-arü trece un'a cá ast'a prin minte candu are a face cu Michaiu? Doar, nu s'a saturatu de dile. Elu scie ca Michaiu Plaesiulu unde pune man'a da la pamentu, unde chitesce gresiu nu face; si-apoi unde l'aru pute vro data suferi Irin'a?

In acelu momentu Osmanu nu erá decátu la doi pasi de Irin'a; ea simti suflarea sea si unu fioru atátu de rece i trecu prin trupü, incátu arunca unu tpetu si cadu in bratielo lui Michaiu.

— Ce este, striga acest'a spariatu, Irin'o tu nu me mai iubesci?

Irin'a nu response nimic'a, insa deschise ochii sei albastri, si-i tinu atátu de lungu si de duiosu in ochii lui Michaiu, incátu acestuia nu-i mai trebui nici unu response. Elu ceti adencu in inim'a ei si fruntea sea se isenina, vediundu cátu de multu este iubitü.

— Atunci de ce tremuri? De esti ast'a do galbena? — adause elu cu o voce mai asigurata.

Dara nu apucase Irin'a a pronuntia unu singaru cuventu si Osmanu care se afla acum in fatia cu logodnicii dise cu gasu mare pentru a fi auditu de toti:

— Sa-ti fia de bine, Michaiu; intr'aca cea buna! Candu ne potesci la nunt'a?

— Poimáne, Jupane Osmane si deca nu-ti va fi cu superare, v'ia si d-ta la mes'a zóstra.

— Fórté multiamimu! — response elu cu unu zimbetu ironicu; si aruncandu o cantatura crocisia Irinei, disparu prin multime.

uni de trei. Scopul proiectului merge într'acolo că să se facă pașii de lipsa la înaltul ministeriu ungurescu pentru legea comunală din 1862. Se mai pune la ordinea zilei reviziunea actelor universității și se fipseza ședința cea mai de aproape pre sâmbata în 12 Ianuarie. Actul îndreptat către ministeriu cu alta ocaziune.

În 15 s'a deschis ședința după cele obișnuite prin aceea că notariul universității aduce la cunoștința ca deputații Brasiovlui și ai Cohalmului au predat votul separat contra primirii en bloc a adresei de loialitate îndreptată către ministeriu regescu ce se ia spre știință. După unele discuțiuni asupra unei propuneri din partea deputatului Sighisioarei Theil, atingerie de administratiunea averii naționale se trece la ordinea zilei și adresa la raportul ce privește regularea legii comunale în fundul regiu.

La desbatere ia în același obiectu cuventul mai întâi deputatul Sighisioarei Theil și după ce desfășură ca punctele regulative sunt unu productiu al octroiarei și ca toate încercările de a scăpa de dăsele încă pre la anul 1841 au fostu fără de succes. Scarmana apoi foarte aspru justiția și administratiunea de până acum, a cărei purtatori sunt cautați nu după capacitatea lor, ci după proprietatea și ubicațiunea lor și aduce aminte universității ca numai o justiția regulată, o administratiune bună și reprezentanța liberală în comunități, pre lângă radicarea culturii poporului, potu alongă nuorii, cari s'au asediatu deasupra fundului regescu. În întielesul acest'ă mai vorbescu și alți deputati.

Presedintele mai face unele îndreptări și dice că e dreptu ca punctele regulative sunt o octroiare, dară deputații sasi la diet'a țierei în 1811 s'a dechiaratu ca ei le primescu. La votare se primescu proiectulu comisiunei cu majoritate.

După acest'ă se cetesce unu proiectu de reprezentatiune la ministeriulu de interne și propunerea Drului Lindner de a se adage unde e vorb'a de „santiune” și cuvintele „pre calea constituțională” adeca sa nu se încungure diet'a — se respinge.

Vinu apoi actele privitoare la sistarea universității, respective raportulu comisiunei, carea a cercetatu aceste acte. Se decide apoi alegerea unui barbatu de specialitate care se puna actele aceste în ordinea de a se pute folosi. Acest'ă se senatorulu G. Seivert.

Ideile fundamentale ale economiei naționale.

Renumitul oratoru romanu Cicerone dice în opulu seu de republica: *Discendae sunt eae artes, quae efficiunt, ut usui civitatis simus, id enim pra-*

clarissimum sapientiae maximumque virtutis vel documentum, vel officium puto.

Lipsele omului pentru a pute vietui în lume lu facu aternatoriul dela produsele naturii și prin acest'ă dela natur'a din afara, care i vërșă în abundenția produse cu cari pute trăi; însă aceste produse după împregiurări de multe ori totu nu ajungu spre acoperirea trebuințelor, de mai multe ori produsele naturii nu au însușirea spre a le pute întrebuința, ci omulu trebuie să le dea alta formă, să le mai prefaca spre scopulu de întrebuințare.

Deci urmēja, ca pre lângă toate ca natur'a nu se pute numi mama vitregă, totuși nu e ertatu omului a trăi fără lucru; și asiă omulu trebuie să-și puna toate puterile se se fizice și spirituale în lucrare spre a-și castiga cele trebuințose pentru sustinerea vietii, trebuie acolo unde nu ajungu produsele cari le da natur'a a dá ajutoriu puterilor naturii spre a înmulți productiunea.

Instinctulu de a vietui e destulu motivu pentru omu de a fi activu în castigarea celor trebuințose spre sustinerea vietii. Multi, ba mai toti omenii cu mintea sanetosa nu se indestulescu numai a trăi, ci voescu a trăi și bine, a trăi indestuliti și a-și asigura indestulirea și pre venitoriu: dară indestulirea e relativă și fără margini; trebuințele nu numai se repetiescu — pentru ca nu e destulu deca omulu în vietia numai odata i-și îndlinescu trebuințele se se, — ci se și înmultiescu, și asiă se vede omulu silitu a fi activu în castigarea mijloceloru apte spre acoperirea trebuințelor, se numesce economiă în genere. Acea activitate a unei națiuni, a unui poporu, prin care acest'ă i-și castiga cele trebuințose, se numesce economiă populară aceluia economiă națională. Iera produsele acele cari servescu spre implinirea trebuințelor omenesce se numescu bunu, avere.

Insemnatarea acestoru două obiecte, adeca a averii și a activității omului spre castigarea averii sunt într'atatu de evidente, încatu nime nu se va mai pute îndoi, ca nu merita că știința să se ocupe cu densele.

Istoria economiei naționale.

Nesunția după o stare bună materială, nesunția de a-și înmulți omulu plăcerile și ale multiam fiindu basata în natur'a omenesca, e asiă de vechea ca și genulu omenescu. În starea cea primitivă încă a întrebuințatu, a îndreptatu omulu activitatea se se spre a produce, respective a-și castiga avere; dar rezultatele sunt foarte diferite, și de regula averea a crescutu după cum a fostu serguintia omului ajutata de puterile naturii și cu deosebire după cum a fostu puterea fizică ajutata de dezvoltarea facultăților spirituale. Asiă sunt popore cari se ocupa sate de ani cu pescaritul, cu

venatul, și starea lor materială nu s'a îmbunătățit, ci se pute numi miserabilă, din cauza că le-a lipsitu dezvoltare facultăților spirituale, pe candu alte popore sub aceleși împregiurări climatice au ajunsu la averi însemnate, din cauza că nu au lucratu numai cu puterea fizică, ci au dezvoltatu și facultățile spirituale, prin acest'ă au maritu puterile fizice și au facutu productiunea și castigarea mai usioră și mai mare. Nu se pute dice că unu individ, unu poporu, o națiune seraca dór nu aru avé trebuința de avere, dór nu aru avea lipsa și dorința de a-și coperi lipsele, nu, pentruca lipsele unui saracu sunt într'adeveru totu deun'a mai ardiende ca ale unui avutu, pentruca lipsele seracului atingu mai aproape condițiunile sustinerii vietii ca ale acelu avutu. Deca d. e. unu avutu nu are pînieni de aur, se u alte lucruri de luesu la o preumblare unde aru dori că să le aiba, la elu e acest'ă lipsă; dar deca unu seracu astepta iern'a și nu are cu ce se îmbracă, acest'ă încă e o lipsă; dar cu multu mai ardienda ca acelu d'antăiu. Asiă dar se vede ca unu individ, unu poporu, o națiune seraca are într'adeveru lips'a și nu-i lipsesce voi'a și dorința a le implini, ci lipsesce dezvoltarea spiritului pentru a pute cu usuralate înmulți averea care servesce spre implinirea dorințelor și lipselor omului.

În timpurile vechi credeau unji, ca calea spre a-și castiga avere e rapirea. — Durere ca și în diu'a de astadi se închina unji acestui principiu. Dar deca privimu lucru asiă după cum e într'adeveru prin rapire nu se produce nemicu, ci se ia numai dela cei ce într'adeveru au produsu prin activitatea lor ajutati de puterile ratiunei. Înse aceste idei false, ca prin rapire se castiga avere, au datu acea împregiurare, ca prin rapire într'adeveru se potu aduna averi mari, dar numai se potu aduna dela cei ce au produsu, dar neci odata nu se pute produce. Din acea idea scalciata se vede celu puțin atatu, ca în timpurile vechi institutiunile și parerile despre activitatea productivă au fostu foarte nefavorabile pentru acest'ă, din cauza de o parte, pentruca productiunea lucrurilor destinate pentru sustinerea vietii a fostu numai sclaviloru incredintia, de alta parte pentruca regimulu și legislațiunea s'au ingrigitu foarte puțin pentru înaintarea și dezvoltarea intelectuală a clasei de omeni cari se ocupa cu productiunea objectelor de traiu, și prin urmare s'a ingrigitu foarte puțin pentru activitatea productivă în genere. (Va urmă.)

— Transilvania —

Principatele române unite.

TABELA LITERA B.

Cursulu monetelor străine calculate după no-

— Ce draculu are Osmanu? gandi în sine Mihaiu — clocesce ear vre o hotie în capu. Cându ore va scapă Dorn'a de lighioaiele aceste de Turci care ne-au mancatu averile și ne-au secatu muntii? — Insa umorea lui cea rea, produsă prin aparițiunea neacceptată a lui Osmanu se sterse îndată, sub privirile amorose ale logodnicei se se și în fatia veseliei generale.

Hor'a începù. Tota lumea se aruncă cu nebunia la jocu și unu lungu lantiu de flacă și fete ce semanau a fi atâtea flori în o mare ghirlanda însufletită de foculu tineretiei, se formă sub bolt'a ceriului, iluminată de stele.

Nimic'a mai frumosu de vedutu decâtu acestu jocu încingandu-se pre câmpia verde, jocu de vojnici, în care lantiulu ce se întorçe, se restringe și se întinde într'unu vertejiu fără repausu, semena a fi purtat de vintu; nimic'a mai petrunderiu de auditu decâtu ari'a stravechie a horei, ale cărei modulațiuni, cându line și tragate, cându sgomotose și barbatiesci, par a ne revela frumosulu tempu trecut! S'aru dice ca românii cându s'au prinsu de mâna pentru prima ora că să jõe hora, simțindu aceasi trebuința a fi unti în dilele bune ca și în dilele rele, au vroitu să lege frati'a dintre densii printr'unu canteu și unu jocu.

După hora, veni mas'a cea mare, în capulu căreia se asedia preotulu, unu omu bețranu cu barb'a argintie și fruntea încruntată de multele ierni ce trecora preste densulu. În drept'a se se puse logodnicii, și în stâng'a socrii cei mari.

Apoi veneau toti ceia-lalti ospeti ce luase parte la sorbarea campiesca. Vinulu era bun, sana-

tatile se succedau cu iutiela, și veselie a inundă toate inimile. Babele începura a povesti din vremile cele vechi, pre candu erau și ele tinere și frumoșe; fetele ascultau cu atentiune; iera flecâii ascultau puțin, vorbeau multu, și cu ochiulu furau și mai multu, Nistoru era de unu chefu nespusu; elu întinerea pentru a două ora, căci de multi ani nu avu o di atatu de fericite ca diu'a de logodna a ficei se se. Irin'a începù asemenea a-și recapeta colorile; Ea se simți mai liniscită de candu se dusese Osmanu și se dedă cu lotulu veseliei ce presiedea la acestu ospetiu.

La urma, cându vinulu începù a se desiertă de prin pachare, cându o gena de lumina se arătă pre marginea cerului spre răsariu, ear bradulu care până atunci luminase muntii ca o lampă magică cu mii de focuri, se prefacuse în cenușă, aruncandu ici colea câte o scanteia, se sculă în picior preotulu cu unu paharu în mâna și după ce-si netedi barb'a cu tota demnitatea unti octogenariu mendru de albeati'a ei, tinu cuventarea urmatore: „Omeni buni”, dise elu, „pe Irin'a și pe Mihaiu eu și-amu botezatu cându erau în fasia; astadi eu și-cununu. Cându me uitu la densii i-mi aduca a-minte de dilele cele bune, pre candu nu avemu alte griji în Dorn'a, decâtu să ne creștemu copiii și să ne sporimu averile. Acele vremi au trecut. Insa deca Domnulu ne-a tramite multi copii în Dorn'a ca Irin'a și Mihaiu, sa sciti o de griji și nevoi vomu scapă curendu. — Închinu d-ra încă odata în sanatarea lor și a voștra tuturor'a. Sa dea bunulu Domnedieu că sorele care resere astadi sa ne aduca semnu și veselie în inimă, și să strivesca de pre dealurile nostre burcean a cea rea!”

Aceste putine cuvinte bine simțite furu primite cu unu lungu și sgomotosu ur'a care resuna departe în munti.

III.

A două di de logodna, Osmanu se preumblă cu pasi precipitati în camer'a se se, parendu a fi foarte preocupatu. Cas'a lui era situată la piciorle mantelului Pietrosu, nu departe de punctulu unde riuu Negr'a se arunca în Bistrița. Zidita pre o stânca de unde domină tota valea Dornei, ea samena unu cuibu de uli. Acolo se tineau consiliile între Otomani, și se concepeau toate planurile de spoliatiune pre care apoi fra-care în parte le esecută după instructiunile ce avea luate dela Osmanu. Osmanu astfelu preumblandu-se, crea în capulu seu mii de proiecte de seductiune în contr'a Irinei. Tempulu era scurtu, ea se logadise eri și mâne avea să se cunune. Prin urmare o resolutiune grabnică trebuia luată. Elu simtia pentru dens'a o atragere sensuală irezistibilă și cu toate aceste nu o iubea; căci nu sufletulu ei bunu, nu natur'a ei blanda și generoasă ce se reversau atatu de viu în ochii ei, făcura împresiune asupra lui Osmanu. Elu nu vediu la dens'a decâtu exteriorulu ei și de aru fi fostu ea unu angeru de bunătate se u Lucretia, aru fi dorit'o cu aceasi ardore, fără să dorësca și amorulu ei. Irin'a din contra avea unu desgustu nespusu de Osmanu. La începutu, cându acest'ă faciă cele antăiu încercări amorose pe lângă dens'a, ca le respiasse cu mandria, și după ce Osmanu se vediu bătutu pe acestu teram, călă apoi se a atraga prin promisiuni și banice. Dar și acolo Irin'a era nevinsă. (Va urmă.)

ulu sistemul monetariu, votat de camera legislativa a Romaniei.

Auru.

Pies'a de 40 franci	lei 40
— 20 —	— 20
— 10 —	— 10
— 5 —	— 5

Argintu.

Pies'a de 2 —	— 2
— 1 —	— 1
— 1/2 séu 50 centime, 50 bani	

Cele-lalte monete straine se voru primi la toate casele publice dupa cursulu urmatoriu :

Auru.

Lir'a sterlingu	lei 25
1/2 —	— 12 50
Lir'a otomana	— 22 70
1/2 —	— 11 35
1/4 —	— 5 67
Polu-imperialu (rusescu)	— 20 40
Ducatu (galbenu austriacu)	— 11 75

Argintu.

Icosarulu (irmilicu)	lei 4 44
1/2 —	— 2 22
1/4 —	— 1 11
Rubla rusésca de argintu	— 4
1/2 — „ —	— 2
1/4 — „ —	— 1
30 copeici vechi	— 1 20
Pies'a de 20 copeici	bani 67
— 15 —	— 50
— 10 —	— 33
Sfantiulu, piesa de 20 cruceri	— 84
1/2 — 10 —	— 42

„Rom.“

Varietăți.

* Esc. Sea Generalulu comandante Ld.MC. Br. de Ramminge chiamatu la Vien'a si insotitu de ajutantele seu a si plecatu Joi.

* Depunere de juramentu. Despre depunerea juramentului a membrilor tribunalei supreme despart. transilvanu are Hr. Ztg. o corespondinta originala in carea mai intai se spune ca actulu s'a seversitu in 13 Ianuaru n. si formula s'a cetitu de unu prelatu si totu odata membru alu Curiei. Apoi continua corespondinta :

Depunerea juramentului a decursu in urmatoriu siru : Inceputulu Pa facutu Esc. Sea Popu, apoi Angyal, Bömches, Franciscu Ocsvay, in fine referentii ajutatori Biro, Plecker, Gal, secretariulu senatului Domokos si personalulu de manipulatune. Toti au aparutu la actulu solemn imbracati in costumu de gala ungrescu. — Dupa depunerea juramentului saluta contele Georgiu Majláth, iudex curiae pre transilvaneni. La acesta salutare response Ladislau Popu in o dibace limba ungresca. Vorbitorulu multiamese in numele transilvanenilor pentru primirea cea cordiala ce o avura in tote partile, se declara in espressiuni caldure pentru ide'a uniu neni si a promis serbatorescu, ca grigi'a de capetenia a despartimentului transilvanu va fi justitia prompta. — Birourile se afla in otelulu la cetatea Londonu apröpe de curtea drumului de feru. Aci se va afla provisoriu pana la s. Georgiu mai de apröpe.

* Despre ministrii de dincolo de Lait'a spune foi'a oficiala, ca precatu voru functiuna ca ministri li se va dá titulu de „Escelentia“ si se voru pune in unu rang cu consiliarii intimi.

* Despre alegerea de deputatu in Clusiu in loculu lui Lud. Kossuth jun. aflamu ca partea cea mai mare inclina spre a i o oferi fostulu generalu de honved Vetter.

* „N. Temes. Ztg.“ raportéza urmatorulu scandalu, intemplatu in preurbulu Temesiorei Mehala : In diu'a d'antaiu de Craciunu s'a conturbatu servitiulu ddiescu de dimineti'a in biseric'a gr. or. romana-serbésca in modu de vaieratu, prin purtarea cea fara de tactu a invetiatorului serbescu de acolo. Acest'a a vrutu sa constringa

pre cantorulu romanu sa nu póta cantá romanescu smulgendu cu puterea cartea de cantári de dinaintea cautorului romanu. Credinciosii romani s'a opusu actului acestui de violentia si au scosu afara din strana pre cantorulu serbescu, pentruca stran'a acest'a din tempuri vechi a fostu a romanilor. Preotulu de rendu, déca au vedutu ca romanii nu renuntia dela dreptulu lor, de a cantá romanescu in biseric'a zidita de ei insii si ca nu se dau in laturi din calea fortiei brutale, s'a desbracatu de vestimintele bisericesci, intrerumpendu servitiulu. Liturgi'a s'a seversitu mai tardiu in presentia judelei procesuale si a persecutorilor, dupa obiceiulu de pana aci, in diu'a d'antaiu in limb'a serbésca, fara de a se intempla vre-o conturbare. A dou'a di, dupa obiceiulu de pana aci trebuieá, cá Liturgi'a sa se seversiesca numai in limb'a romana. Dara serbii au incuiatu biseric'a, vrendu cá mai bine sa nu asculte servitiulu ddiescu de locu, decatu sa-lu asculte in limb'a romana. Gravamenulu din partea credinciosilor romani asternutu dlui Episcopu Naco l'a resolutu acest'a intr'acolo; ca pentru astadata biseric'a sa remana incuiata. Deci romanii s'au adunatu insintea bisericeii si au facutu rugaciuni sub ceriulu liberu fara de preotu, pentruca preotulu lor a muritu in anulu trecut si de atunci pana astadi nu li s'au datu altulu.

* Voia sortiei. In „Albin'a“ s'a scrisu in mai multi articuli forte lungi despre scolele nostre, in care ierarchi'a bisericésca nu e togm'a laudata pentru administratiunea scoleloru in ori ce privintia. Nu combatemu si nu laudamu acei articuli in loculu acest'a, pentruca se va afla elu si tempulu si loculu reflectiunei déca va cere lips'a linisite la densii. Ce ne motivéza ai minte ca pre candu dupa cum trebuie se presupunemu, barbatulu de scola este pentru „delaturarea nemarginita a influentiei ierarchiei bisericesci si tentieloru materialulu de invetiamentu de pana acum“, si pre candu e entusiasmatu de cultura solida „ajutata de inteligenti'a tuturor nationalitatiloru . . . — s ó r t e a v r ú , cá in acelasi numeru unu corespondinte din Temesio'r'a alu Albinei, sa strige : Timeo Danaos et dona ferentes. Caus'a pentru care eschiamo corespondintele asiá de tare si desperatu ni o spune corespondintele in urmato'rele :

„... In 16/28 Dec. a. c. — fiendu eu cá óspe invitatulu adunarea invetiatoriloru cosmopoliti — m'amu incredintiatu, ca déca nu vomu fi precauti din realizarea dorintieloru cosmopolitiloru nostri ne amenintia perirea nostra nationala : cáci cetindu cosmopoliti nostri — sub presiedinti'a a doi invetiatori germani, din Becichereculu Mare si din Santu Andreiu, si a unui jidanu de aicea — déjà compusele tese, m'amu uimitu la audiulu cuprinsulu acoloru „noue nu ne trebuie directori locali si inspectori districtuali; noue ne trebuie independenti'a totala de cátra ierarchia; noue nu ne trebuie sa ne prescrie cine-va ce se proponemu in scola, ci acest'a vomu determiná noi insine in colegialitate; in loculu directorulu localu sa se constitué unu comitetu localu la carele va participá beseric'a prin preotulu localu, regimulu prin judele localu, invetiatorulu localu cá factorulu celu mai eminent, si apoi familiile prin vre-o doi séu trei membri; — asijde-rea in loculu inspectorulu localu sa se infiintieze unu comitetu comitatensu centralu sub presidiulu vice-comitelui, in carele apoi se va alege unu invetiatorulu cá conducatoriu“ s. a. — E bine! de s'aru infiintia acestu comitetu centralu cosmopolitu, atunci serace Romane, te astépta cá cu trebile tale scolare se dispuna unu conducatoriu germanu, magiaru, séu si jidanu. — Tint'a cea predominantia a cosmopolitiloru nostri se concentréza in aceea, cá se magiariseze scolele nostre. Acest'a mai apriatu intielese din rostirea invetiatorulu Steinbach din Chichind'a despre metodic'a propunerei limbei magiare in scolele nemagiare. — Deci dara ierarsi si ierarsi nu potu alt'a decatu a consultá pre invetiatoriu nostri, cá sa se ferésca de a pasi pe cararea desnationalisarei, ci a fi cu rabdare pana ce vomu dobandi sínódele nostre bisericane, cari de nu mai nainte, totusi dupa inarticularea ierarchiei romane, necurmatu trebuie sa se resolvéze. — Dixi et salvavi animam meam!“

* „K. K.“ spune ca a aflatu din isvoru siguru ca Gubernulu reg. transilvanu se va fi desfiintia cátu mai curendu. Functionarii, cari au servitu in acest'a preste 10 ani voru fi pensunati, cei cari au servitu mai putinu voru primi odata pentru totdeun'a salariulu de pre unu anu.

* Din Budil'a ni se scrie si inca din partea unui magiaru cam urmato'rele :

Solgabireulu nu a avutu in siése luni tempu de a merge la Budil'a pentruca sa pune in rendu niscari afaceri, ci o a facutu acest'a tocm'a in ajunulu Craciunulu respective in 5 Ianuaru n. Mai incolo amintese si impregiurarea, ca dupa ce a terminatu alegerea dregatorie salesci ia juratu pre alesii nóptea pre la siepte óre, se indignéza asup'a acoloru ce se totu lauda cu constitutiunea, pana candu omulu mai ca trebuie sa créda ca are absolutismulu pre grumodi. Apoi continua, ca déca alegerea si jurarea in tempu de nópte e legala; déca nu avemu neci unu votu decatu sa platimu; déca cei mai buni fii ai patriei suntu vendiatori de patria; déca nu e libertate si totusi constitutiune, atunci nu scie ce intielege partid'a deakiana séu cea a magnatiloru prin : egalitate, fratiété si libertate; prin cestiunea nationalitatiloru, egal'a indreptatire si alte.

Dupa unele altele dintre cari modesti'a nu ne permite a le publica, protestéza scriitoriulu magiaru in unu tonu forte energicu contra nerespectarei serbatoriloru romanesci din partea solgabireulu Hidvegului dicendu : „Noi stimamu pe nobil'a natiune romana si religiunea ei si respingemu acea presupunere cá candu noi amu fi partasi la procederea acest'a.“ — In cátu privesce nerespectarea serbatoriloru, déca s'a intemplat asiá dupa cum ni se referéza apoi trebuie sa dicemu cu dl' raportatoriu, ca déca se respectéza serbatorile jidoviloru, atunci sa respectéze si calendariulu romanescu.

* „Hazánk“, unu diuaru nou politicu a aparutu la 12 Ianuaru n. in Pest'a sub redactiunea lui Br. Podmaniczky. Diuarulu reprezenta partid'a centrulu stangei din diu'a Ungariei.

* In unu orasiu alu Transilvaniei niscari tumultuanti de nóptea, cari se intorceau acasa dela o betia, au spartu la unu cetatianu ferestile. E curiosu ca la acestu scandalu, factorulu de capetenia se dice ca a fostu unu individ, ce are sa priveghieze asup'a dreptulu si a legeri.

* Mai multi locuitori din Fenesiu s'au dusu in padurea Monostorului si au vrutu sa prevariceze lemne de acolo. Paditorii padurei s'au opusu si au vrutu sa mane pre prevaricanti inapoi. Acest'a inse vruna sa intre cu puterea in padure. Paditorii vedindu acest'a au facutu intrebuintiare de armele lor, in urm'a carei mai multi furu raniti si doi au remasu morti pre locu.

* Tabacu. „Budap. Közl.“ aduce o ordinatiune dela 1 Ianuaru n. prin care se reguléza cea dela 30 Aprile anulu trecut in privintia licentieloru pentru plantarea tabaculu. Dupa acest'a se da licentia de 20 stangini patrati pentru unu capu de familia si de 10 stang. patrati pentru fia-care membru de familia, trecut prestu 16 ani in susu; aces't'a posesoriloru de gradini langa casa. Pentru mai multu de 70 stangini patrati nu se da licentia, ci trebuie platita o contributiune de 20 xr. de fia-care stanginu patratu. Cei ce planta pentru monopolu séu pentru esportu, nu potu avé licentia deosebita pentru intrebuintiare proprie, ci trebuie sa lifereze tota productiunea de tabacu; au voia insa de a cere dela autoritatile finantiale respective concessiunea spre a-si opri pentru persón'a lor si pentru fia-care membru familiaru de parte barbatésca prestu 16 ani si pentru gradinariu, cáte 12 punti tabacu ordinariu de pipa, pentru care platescu 20 xr. de pundu, tacsu. Acestu tabacu lu potu intrebuintia nmai acei ce au licentia, in cuprinsulu regulatulu Ungariei.

* Se vorbesce de o espeditiune noua francesca in Iaponia. Scopulu ei aru fi ajutoriu Taicunulu contra reactionariloru, cari nu se inviescu cá europeni si americani sa aiba intrare si negociu liberu in tier'a Iaponiei.

* Dilele acestea s'au auditu despre mai multe crimeni intre cari otravirea monachulu Varnavu, unulu din cei mai ageri luptatori contra jidoviloru. Credemu ca nu se va nabusi si ea de cátra chiaru amicii sei politici la putere. Monitору lu ne vorbesce vagu despre acest'a, si noi suntem siliti sa acceptamu rezultatele cercetarei, cu tote ca scimu ca unu misteru are sa invalue si acesta crima precum a invaluitu tote crimele pre cari politic'a a cerutu sa remana invaluite.

„Tr. Carp.“